

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ
1950. GADA 20. MARTĀ
Nr. 139 (5678)
24.
NOVEMBRIS
OTRDIENA
1987. GADS
Maksā 3 kap.

17. novembrī notika komjaunatnes rajona komitejas IV plēnums. Tajā izskatīja jautājumu par komjauniešu un jauniešu uzdevumiem rajona ekonomiskajā un sociālajā attīstībā. Ziņojumu nolasīja komjaunatnes rajona komitejas pirmais sekretārs V. Vilcāns. Savus spriedumus izteica paši komjaunieši.

KUR RAST KADRUS LOPKOPIBĀI?

Komjaunatnes rajona organizācijas XXIII konferencē vienbalsīgi pieņēma lēmumu turpināt iesākt darbu jaunatnes nostiprināšanā laukos, īpaši lopkopībā. Viens no lēmuma punktiem apgalvoja, ka ar komjaunatnes ceļazīmēm uz darbu lopkopībā jānosūta ik gadus desmit jaunieši. Spriežot pēc tā, ka pašlaik mums nodrošinājums ar kadriem ir tikai 93,5 procenti, atkāpju no absolūtā nedrīkst būt. Lūk, daži fakti. Rudzātu padomju saimniecībā vajadzīgi 17 lopkopji, «Sīlukalnā» — 13, Kirova kolhozā — 12, bet «Sarkanajā ausmā» — 11. Bez tam tikai 13 procenti rajona lopkopju ir vecumā līdz 25 gadiem. Aina nav ieteicīnāša.

Bet atgriezīsimies pie absolūtā. No 1982. līdz 1986. gadam celzīmes saņēma 22 jaunie lopkopji. Kā viņiem veicies, kādī ir dzīves un darba apstākļi? Ne visi komjaunatnes sekretāri var atbildēt uz šo jautājumu. Un vēl kāds svarīgs fakts — šogad celzīmi darbam lopkopībā nav saņēmis neviens jauniešs.

Kā strādāsīm tālāk? — plēnuma dalībniekiem jautāja rajona komitejas pirmais sekretārs V. Vilcāns. Viņš arī mēģināja rast atbildes. Viens no pozitīvajiem virzītājspēkiem turpmāk būs stingri noteiktais komjau-

nes un tehnikas progresa pātrināšanā. Rajonā izveidota jaunatnes zinātniski tehniskās jaunrades koordinācijas padome. Nākamais solis — šī darba organizāšana ikvienā uzņēmumā un organizācijā.

mūsu komjauniešu un jauniešu kolektīvs piļu fermā «Ainavas».

Aigars Vajvods no Oškalna kolhoza: — Ir jāsāk ar bērniem. Rožupes astongadīgajā skolā viņi paši izvēlējās sev šefus. Varu apgalvot, ka apmierinātas ir abas puses.

Ludmila Boriss no Līvānu stikla fabrikas: — Ja organizējam sacensību, tad rezultātus apkopojot jāredz katrs cilvēks. Citādi tam nav jēgas. Jaunie ir gudri un talantīgi. Profesionālās meistartības konkursos viņi uzvar arvien biežāk.

Ilona Stepiņa no LEBR: — Savulaik tik daudzīnātie komjauniešu un jauniešu kolektīvi rūpnīcā praktiski beiguši pastāvēt. Godīgi atzīstam savu sakāvi. Kolektīvam jāveidojas dabīgā ceļā.

Vladimirs Markušs no Līvānu stikla fabrikas: — Par jauno speciālistu galveno principu jākļūst — pilnveidoties un vēlreiz pilnveidoties. Bez ievēribas nevar atstāt nevienu ideju, nevienu entuziasma izpausmi.

KĀDS IR LĒMUMS?

Plēnumā runāja arī citi komjaunieši. Uzstājās Latvijas LKJS CK nodaļas vadītāja vietnieks A. Baltis, partijas rajona komitejas pirmais sekretārs V. Solovjovs. Tika izteiktas un uzklautas interesantas domas, tikai konkrētuma pamaz. Tāpēc arī plēnumā pieņemtais lēmums ir mazliet neparasts: līdz 1. decembrim ikviens komjaunatnes pirmorganizācija iesniegs konkrētus priekšlikumus. Protams, pēc tam tos piepildīs.

L. STRODE

Situācija skaidra. Kas tālāk?

natnes ceļazīmes statuss (tāds ir Latvijas LKJS CK un republikas Agrorūpnieciskās komitejas kopīgais lēmums). Komjauniešiem nopietni jāizvērtē attieksme pret profesionālo orientāciju, kas līdz šim ir bijusi samēra virspusēja. Par trešo virzītājspēku jākļūst šefības palīdzībai visiem lopkopības objektiem. No 283 rajona fermām tikai 176 daudz- maz mehanizēta barības sadale, ir tikai 180 atpūtas stūrīši, 11 dušu telpas. Jāatceras arī tas, ka daudzu kolhozu komjaunieši jau pirms laba laika svinīgi uzņēmās šefību. Jādomā, ka solītais nav aizmirsts...

NEIZMANTOTAS REZERVES RŪPniecībā

XXIII konferencē lieli un svarīgi uzdevumi tika izvirzīti arī rūpniecības uzņēmumu jauniešiem. Bet ne jau viss veicas gludi. Neapmierina situācija, kāda izveidojusies jauniešu sacensības organizēšanā, tā visbiežāk ir formāla, rezultātus apkopo ar novēlošanos. Nopietni jādomā arī par jaunatnes iesaistīšanu zināt-

Jātiek skaidrībā arī par to, kāpēc tik vāji veidojas kvalitātes iniciatīvas grupas. Rēzeknes SCO komjaunieši izteica vēlēšanos sadarboties ar LEMBK kolēģiem. Līvānieši pagaidām nēnoteikti klusē.

UN KO PAR TO DOMA KOMJAUNIEŠI?

Anita Brakovska no kolhoza «Dubna»: — Visiem spēkiem jāattīsta tendence pārcelties no ciematiem uz viensētām. Pēdējā pusgada laikā mums trīs jaunas ģimenes ieguva mājas laukos. Ja saimniecības vadība par to gādās, ja remontēs ceļus un neatstums malā kultūras dzīvi, par lopkopju kadru trūkumu kolhozā nebūs jābēdā.

Lilija Meldere no Aglonas padomju saimniecības: — Komjauniešu un jauniešu kolektīva pastāvēšana lopkopībā ir atkarīga no vairākiem faktoriem: cik talantīgs un domājošs ir vadītājs, vai kolektīva izveidojusies kopatbildība par darāmo, visbeidzot — vai ir normāli dzīves un darba apstākļi. Lielisks piemērs tam

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc RARA dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govju II dekādē	1986. g.		1986. g. (t/kg)
		salīdz. ar iepri. dek.	salīdz. ar to pašu laiku 1986. g.	
Lenina	11,8	+0,1	+2,2	+ 53
«Krasnīj Oktjabrj»	11,7	-0,1	-0,6	+161
«Nākotne»	9,2	-0,2	+1,3	- 37
Raiņa	8,2	-0,5	-0,4	+200
Kirova	8,1	+0,1	-0,5	-355
Rušonas p. s.	8,0	-	-0,3	-115
«Zelta vārpa»	8,0	-0,1	-	-141
Aglonas p. s.	7,6	+0,3	+0,3	+ 37
«Sarkanā ausma»	7,4	-0,1	-0,3	-111
Suvorova	7,2	-0,3	+0,7	- 18
«Rīts»	7,1	+0,1	+0,1	+ 26
Dzeržinska	7,1	-0,2	-0,1	- 77
M. Gorkija	7,1	-0,5	-0,3	-446
«Dzintars»	7,0	+0,3	-	+ 34
K. Marksa	6,8	+0,2	+0,2	+ 26
Oškalna	6,7	-0,2	-0,3	-284
«Sīlukalns»	6,6	-0,1	-0,4	- 46
«Vārkava»	6,5	+0,2	-0,5	-209
Rudzātu p. s.	5,9	-0,2	-0,4	- 43
«Dubna»	5,6	-0,2	-0,9	-277
RAJONĀ	7,8	-0,1	-0,1	- 81

Pārskatu ailes visai daļrūnīgi stāsta, kādu uzmanību piena lopkopībā esam veltījuši gada aizvadītajos mēnešos. Godīgi jāatzīst — nepietiekamu. Patlaban bruto salīdzinājumā ar 1986. gadu ir 98 procenti. Tikai astoņas rajona saimniecības strādā veiksmīgāk nekā pērn. Tāpēc arī nekādi neizdodas samazināt tos mīnusa kilogramus, kas rajonā tiek rēķināti uz vienu govi, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn. Tajā pat laikā citos republikas rajonos plūsi sniedzās pāri trijiem simtiem kilogramu.

Tāda ir viela pārdomām ne vien pašiem lopkopjiem, bet arī saimniecību vadītājiem, lai ziemošanas periods, kas tikko sācies, neatnestu tikpat rūgtas pārdomas kā pagājušais.

Republika: notikumi, fakti

LATVIESU sarkano strēlnieku memoriālā muzeja līdzstrādnieki sirsnīgi sagaidīja trīsmiljono apmeklētāju. Tas bija Leningradas zinātnieks Iurijs Puzirjovs.

Memoriālo muzeju atklāja 1970. gadā pirms V. I. Lenina 100. dzimšanas dienas, un ir simboliski, ka par tā jubilejas viesi kļuva Leningradas — revolūcijas sūpuļa — iedzīvotājs. Muzeja kolektīvs veic daudzpusīgu darbu jaunatnes internacionālajā un patriotiskajā audzināšanā. Neesen rīdzinieki organizēja kārtējo ekspedīciju pa vietām, kur Oktobra gvardes cīņās pret Denikin un Vrangeli. Muzeja ekspozīcija tika papildināta ar daudziem vērtīgiem materiāliem.

DISKRETAS programmvadības darbgaldū un citu modernu iekārtu ieviešana ļāvuši ielgavas eksperimentālās mehāniskās rūpnīcas kolektīvam likvidēt rezerves daļu deficītu melioratīvās tehnikas atjaunošanā.

Savu laiku nokalpojušie zemes rakšanas mašīnu mezglī pēc apstrādes, kurā izmantota pārdomāta tehnoloģija, kvalitātes ziņā neatpaliek no jaunie mezglīem. Līdz ar to aisevišķu ekskavatoru, traktoru un buldozeru remontā tagad šeit izmanto tikai vienu ierēdāju no paredzētā jauno detaļu skaita. Par pieredzi, kas gūta racionālā materiālo vērtību izmantošanā un ceļu modernizēšanā, sākuši interesēties daudzi radniecīgie mūsu zemes uzņēmumi.

IEKĀBPILS rajona padomju saimniecībā «Zasa» atklāta ambulance. Tajā pašā mājā iekārtota arī aptieka.

Tagad vietējiem iedzīvotājiem vairs nav jābraukā uz rajona centru: visi nepieciešamie medicīniskie dienesti ir turpat ciematā. Tas nozīmē, ka cilvēki varēs kāzīgāk strādāt un racionālāk plānot brīvo laiku. Visu šo medicīnas kompleksu saimniecība ir uzbūvējusi saviem spēkiem. Tā celtniecībai padomju saimniecība «Zasa» iztērēja vairāk nekā 200 tūkstošus rubļu, taču speciālisti ir aprēķinājuši, ka šie līdzekļi atmaksāsies simtkārtīgi.

LATINFORM

„Laipni lūdzam!“

Ar šādu uzrakstu apmeklētājus sagaida Preiļu veterinārā aptieka. Istā metālā kaltā izkārtne vēl tikai top, tāpēc uz atnācējiem no papīra lapas raugās rūpīgi uzzīmēts blēdīgi smaidīgs govs purniņš.

Laipni smaidīdamaš apmeklētājus sagaida arī veterinārās aptiekas darbinieces. Tādas viņas ir bijušas vienmēr, taču tagad, kad pēc ilgām pūlēm iegūtas ērtas, plašas un gaišas telpas, priecīgs prāts vēl jo vairāk. Būvdarbi izmaksāja apmēram 60 tūkstošus rubļu, celtniecības darbos palīdzēja Kirova kolhozs un siera rūpnīcas būvbrigāde. Ieguvums ir visam rajonam, jo pilnietas nomalē tagad izveidojies plašs veterinārais komplekss, kur ir gan veterinārā slimnīca, gan laboratorija, gan mākslīgās apsūkšanas stacija. Tiesa, komplekss lielākoties sniedz pakalpojumus kolhozu un padomju saimniecību lopkopības dienestiem, taču laipni sagaidīs un apkalpos tiek katrs.

ATTELOS: pie farmaceites Jadvīgas Samovlades ieradusies Oškalna kolhoza galvenā veterinārārste Nellija Ivanova; rajona veterinārās aptiekas vadītāja Veronika Prikule apkalpo pircēju.

L. BIRZNIECES teksts.
J. SILICKA foto

Latvijas KP rajona komitejas plēnumu gaidot: dzīvokļu problēma

Plāni un kvalitāte

Rajona darba kolektīvu uzmanības centrā ir PSKP Centrālās Komitejas jūnija (1987. g.) Plēnuma izvirzītais uzdevums — nodrošināt dzīvokļu programmas izpildi līdz 2000. gadam, lai katru ģimeni apgādātu ar atsevišķu dzīvokli vai māju.

Tas arī saprotams. Dzīvokļu celtniecības plāna izpilde prasīja no mums visu spēku koncentrēšanu, visu esošo resursu izmantošanu. Šajā piec gadu laikā jānodrošinā ekspluatācija vairāk nekā 127 000 kvadrātmētru dzīvokļu celtniecību. Programma «Dzīvoklis-2000» paredz 3856 dzīvokļu celtniecību.

Citiem vārdiem sakot, tiek plānots nodot ekspluatācijā par 15 procentiem dzīvojamās platības vairāk nekā iepriekšējā piec gadu laikā.

Tas, cik sarežģīti konkrētajos apstākļos risināt dzīvokļu problēmu, arī ir par iemeslu tam, ka partijas rajona komitejas plēnumos un tās biroja sēdēs liela uzmanība pievērsta šī uzdevuma izpildei. Jau vērojamas pozitīvas izmaiņas. Pēdējo divu gadu laikā aizvien plašāku vērību gūst celtniecības saimnieciskā kārtā. Kooperatīvās celtniecības organizēšanā pieredzi var smelties no Preiļu SCO un Līvānu EMBK.

Un tomēr, kā partijas rajona komitejas VIII plēnumā savā runā teica rajona komitejas otrā sekretārs P. Romanovs, runāt par radikālu lūzumu dzīvokļu celtniecībā mums vēl nav tiesību. Plēnumā atzīmēja, ka vēl nav atrisināti arī jautājumi par dzīvokļu celtniecības kvalitātes uzlabošanu, ka rajonā pārāk gausi pārņem pozitīvo pieredzi, maz

lievieš praksē progresīvās darba metodes, joprojām neievēro dzīvokļu nodošanas terminus, rajona celtniecības dienesta vadība ir mazprasīga pret saviem padotajiem.

Individuālās celtniecības gausā attīstība laukos un abās rajona pilsētās var radīt nopietnas grūtības programmas «Dzīvoklis-2000» realizēšanā. Ar individuālās celtniecības jautājumu risināšanu praktiski nenodarbojas daudzi saimnieciskie vadītāji, partijas pirmorganizāciju sekretāri, arodbiedrību darbinieki, vietējo Tautas deputātu padomju deputāti. Tāpēc krasi samazinājies individuālo būvētāju skaits. Individuālās dzīvojamās mājas laikus netiek nodotas ekspluatācijā. Piemēram, līdz šī gada beigām paredzēts nodot 47 mājas. Uz šodien ekspluatācijā nodotas tikai 29. Pie tam perspektīva nav daudzloka.

Stāvoklis kļūst kritisks arī tad, kad dzīvokļu programmas sekmīgai īstenošanai Preiļos un Līvānos par valsts kapitālieguldījumiem 1989. un 1990. gados jāuzbūvē ik gadus pa divām dzīvojamām mājām. Pagaidām ceļ tikai pa vienai mājai. Būvējot tādos tempos, mūsu rajona pilsētu apbūves programma noteiktajā termiņā netiks īstenota.

No teiktā izriet, ka dzīvokļu problēmas risināšana rajonā nav viegls uzdevums. Kādēļ izveidojusies šāda situācija? Uz šo jautājumu laikrakstā «Lenina Karogs» centīsimies atbildēt vēl pirms partijas rajona komitejas kārtējā plēnuma.

L. KUZMINA

Jābūt prasīgākiem

Laikraksta «Lenina Karogs» korespondenta saruna ar Latvijas KP rajona komitejas otro sekretāru P. ROMANOVU

KORESPONDENTS. Latvijas KP rajona komitejas VIII plēnumā izskatīja rajona partijas organizācijas uzdevumus ekonomikas vadības radikālajā pārkārtošanā atbilstoši PSKP CK jūnija (1987. g.) Plēnuma lēmumiem. Plēnumā jūs runājāt arī par trūkumiem dzīvokļu un sociālo, sadzīves un kultūras objektu celtniecībā.

P. ROMANOVS. Tas patiešām ir sasāpējis jautājums. Diemžēl pagaidām tas tiek risināts ne tā, kā gribētos. Jāatzīst, ka partijas rajona komitejas birojam jautājums par dzīvokļu programmas realizēšanas gaitu būtu jāizskata atsevišķi.

Acīmredzot, te izpaužas mūsu pašapmierinātība. Vērojamas arī pozitīvas izmaiņas, diemžēl esam atstājuši novārtā individuālo būvniecību. Kļūvis skaidri redzams, ka, nevērsot plašam individuālo celtniecību, rajons neizpildīs izvirzītos plānus un nespēs atrisināt dzīvokļu problēmu.

Sodien kļūvis saprotams, ka nepieciešams uz vietām izstrādāt precīzu rīcības programmu dzīvokļu celtniecības attīstīšanai. Tādas pagaidām vēl nav. Lai gan mums ir ne mazums iespēju pašiem gan projektēt, gan būvēt.

Pašreizējā situācija partijas rajona komitejas biroju neapmierina. Turpmāk izvirzīsim stingrākas prasības pret tiem, kuri ir tieši un personiski atbildīgi par dzīvokļu celtniecību. Nepieciešams secinājumus, piemēram, vēl nav izdarījuši valsts komisija, kura turpina pieņemt nekvalitatīvas dzīvojamās mājas. Pienācis laiks būt bargākiem un prasīgākiem pret tiem, kuri sistematiski nenovērš pieļautos trūkumus.

Domāju, partijas rajona komitejai būtu mērķtiecīgi izskatīt dzīvokļu celtniecības problēmas Līvānos. Te vēl aizvien nespēj pārvarēt grūtības kooperatīvu izveidošanā. Nav saprotama arī republikāniskās apvienības «Laukceltnieks» nostādne. Kaut arī Līvānos ir vislielākais tās uz-

nēpumu īpatsvars, apvienība tomēr negrib ieguldīt līdzekļus pilsētas nodrošināšanā ar ūdeni un siltumu. Līdz ar to aizkavēta tiek dzīvokļu celtniecība.

KORESPONDENTS. Sakiet, kā rajonā izmanto valsts uzņēmumu pieredzi dzīvokļu celtniecībā pēc individuālās metodes?

P. ROMANOVS. Es atgādināšu pārskata saturu, kur partijas rajona komitejas plēnumā nolasīja rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks J. Desainis. Viņš, starp citu, atzīmēja, ka tikai individuālās būvniecības apjomu krasa palielināšana laus rajonam izpildīt programmu «Dzīvoklis-2000». Savā lēmumā plēnuma rekomendēja rajona izpildkomitejai nodrošināt rajonā individuālās celtniecības koordinēšanu. To prasa arī pirmrindas pieredzes ieviešana.

KORESPONDENTS. Ir zināms, ka kontrolēt plēnuma lēmuma izpildi bija uzdots rajona komitejas rūpniecības un transporta nodaļai. Diemžēl situācija individuālajā būvniecībā nav uzlabojusies.

P. ROMANOVS. Jā, šai nodaļai nepieciešams pārkārtoties. Proti, kontrolējot plēnumu lēmumu izpildi, būt daudz prasīgākiem. Tas lielā mērā attiecināms arī uz rajona komitejas sekretāru.

Mums ātrāk jāatbrīvojas no novecojušiem darba paņēmieniem. Partijas darbinieki joprojām uzņemas visas saimnieciskās rūpes. Tā vietā, lai būtu kopā ar cilvēkiem, apmeklētu partijas pirmorganizācijas. Iekams nebūs izziņāti problēmu rašanās cēloņi, mēs nespēsīm atrisināt arī pašas problēmas.

Uzskatu, ka rūpniecības un transporta nodaļas sēdēs biežāk būtu jānoklausās atbildīgo darbinieku pārskati. Kāpēc nav izpildīti plēnumu lēmumi. Sodien augstākas prasības jāvirza visiem un ikvienam. Secinājums var būt tikai viens: negaidīt, bet darboties.

L. GALAKTIONOVA

Vēstules un komentāri

Kas neapmierina iedzīvotājus

1985. gadā partijas rajona komitejā un tautas kontroles rajona komitejā saņemtas 17 vēstules, kurās skarts dzīvokļu jautājums. 1986. gadā rajona iedzīvotāji iesūtījuši 40 vēstules.

Partijas un tautas kontroles rajona komiteju pastu, kurš saņemts divos pārskatīšanās gados, komentē Latvijas KP rajona komitejas biroja loceklis, tautas kontroles rajona komitejas priekšsēdētājs M. LOMAKINS.

Tas, ka rajona iedzīvotāji sūta augstākstāvošajiem orgāniem sūdzības un vēstules, ir likumsakarīgi. Pirmām kārtām šī parādība saistīta ar partijas un valdības pastiprināto interesi par padomju cilvēku reālu nodrošināšanu ar dzīvokļiem. Ne jau veltī dzīvokļu programmas izpilde pasludināta par vienu no galvenajiem mūsu kopējā darba uzdevumiem. Visi šie pasta sūtījumi pašreiz jāuzlūko kā barometrs, kurš rāda, kā rajonā īsteno programmu «Dzīvoklis-2000» un «Dzīvoklis-90». No cilvēku atsauksmēm jāatgūst, kurš posms šajā ķēdē izslīdējis no redzesloka, kuram jāpievērš vislielākā uzmanība. Šādā aspektā arī analizēsim saņemto pastu.

Visvairāk pretenziju ir par negodīgu rīcību, ko pieļauj, ņemot uzskaitē cilvēkus, kuriem nepieciešams uzlabot dzīvokļu apstākļus, kā arī sadalot dzīvokļus. Iedzīvotāji protestē arī pret to, ka amatpersonas nepilda dotos solījumus. Pamatoti sašutuši ir Lielā Tēvijas kara invalīdi un veterāni, kurus vietējo Tautas deputātu padomju izpildkomitejas atsakās ņemt rindā uz labiekārtotu dzīvokļu saņemšanu. Tā rīkojusies, piemēram, Līvānu pilsētas izpildkomiteja, atsakot palīdzēt kara invalīdam E. Smukstam, kurš dzīvo vecā personīgajā mājā.

Pārbaudot iedzīvotāju sūdzības minētos faktus, nereti nākas sastapties ar tādām parādībām kā uzņēmumu, organizāciju un iestāžu atbildīgo darbinieku atteikšanās no solījumiem, kurus kādreiz devuši paši vai viņu priekšgājēji. To nedrīkst pieļaut nekāda gadījumā. Lūk, piemērs.

Nesen Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas administrācija un arodkomiteja, ņemot vērā sliktos apstākļus, kādos jādžīvo vienai no uzņēmuma strādnieku ģimenēm, lēdaija tai

labiekārtotu dzīvokli. Diemžēl pēc platības dzīvoklis neatbilda šīs ģimenes prasībām. Tomēr dokumentāli nekur neatspoguļojās, ka šie cilvēki nav izslēgti no dzīvokļu rindas, bet nodrošināti ar dzīvokli tikai līdz tam brīdim, kad pienāks viņu kārtā šai rindā. Kļūdu novērsa tikai pēc mūsu iejaukšanās.

Rajonā izplatīta parādība ir arī nepamatota labiekārtotu dzīvokļu iedalīšana, noformējot tos kā kopmītnes. Atsevišķi dzīvokļi stāv tukši.

Izlasot iedzīvotāju vēstules, ar pārliecību var teikt, ka līvāniešiem, piemēram, ļoti nepieciešams izveidot kooperatīvu un dzīvokļu celtniecības jaunatnes kooperatīvu. Sodien īpašu uzmanību prasa arī esošais dzīvojamais fonds. Par to jārunā atsevišķi. Jo dzīvokļu programmas izpilde atkarīga ne tikai un ne tik daudz no jaunu dzīvokļu celtniecības tempu kāpināšanas. Panākumus daudz lielāka mērā noteiks dzīvojamā fonda prasīga saglabāšana un izmantošana.

Šajā jomā darāmā ir milzums. Visiem skaidrs, ka pēc dzīvojamās ēkas kapitālā remonta dzīvokļiem jākļūst pilnībā labiekārtotam. Kā tas ir patiesībā? Dzīvojamā māju bez labierīcībām, piemēram, atbrīvo, lai veiktu tur kapitālo remontu. Rezultāts? Mājā izdarīja vienīgi kosmētisko remontu, šo to pielaboja un atļāva iedzīvotājiem pārvākties atpakaļ — tajā pašā mājā bez labierīcībām. Tiesa, tīrā un uzspodrinātā, tomēr... Bet tie, kuriem nepieciešams labiekārtots dzīvoklis, joprojām atrodas tikai uzskaitē. Šī nepareizā, aplamā prakse tikai atvērīs dzīvokļu problēmas atrisināšanu uz vēlāku laiku.

Uzskatu, ka partijas rajona komitejas plēnumam jāpieņem lēmums, kurš paredz īpaši kontrolēt dzīvojamā fonda saglabāšanu rajonā.

Cik vēl ilgi gaidīt solīto?

Mana vēstule redakcijai bija publicēta rajona laikrakstā šī gada 17. oktobrī ar virsrakstu «Privilēģēto rinda». Rakstiski griežoties pie preses orgāna, cerēju uzzināt, no kādiem apsvērumiem vadās amatpersonas, sākotnēji dodot solījumu iedalīt dzīvokli, bet pēc tam to neizpildot. Pat atsakoties atziņ, ka vispār būtu ko solījušas.

Diemžēl saņemu nevis tiešu un konkrētu atbildi uz savu jautājumu, bet gan vēstuli, kuru parakstījis Līvānu pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs J. Znotiņš: «Labiekārtot dzīvokli M. Rodionovai tiks iedalīts rindas kārtībā, tiklīdz būs labiekārtota dzīvojamā platība. Sadale notiks pēc jauno dzīvojamā māju nodošanas ekspluatācijā».

Šī vēstule tā arī neatbild uz manu jautājumu, drīzāk — rada jaunu neizpratni. Pēc kādu dzīvojamā māju nodošanas ekspluatācijā M. Rodionova saņems dzīvokli, un ku-

rā gadā tas notiks? Šo jautājumu varētu uzdot arī citas kritušo karavīru ģimenes, kuras uzņemtas privilēģētajā dzīvokļu rindā. Starp citu, pēdējo gadu laikā šī rinda nav pārvirzījusies uz priekšu ne par vienu cilvēku. Un — vai tiks izpildīts arī šis solījums?

Uz šiem jautājumiem izpildkomitejas priekšsēdētājs atbild īsi: «Bet es taču jums neko neesmu solījis».

Veidojas konfliktsituācija, vai ne? Bet no tās varēja arī izvairīties. Ja vien amatpersonas nebūtu devušas tukšus solījumus, bet gan godīgi un atklāti pildītu savus pienākumus.

L. RODIONOVA.

Preiļu 21. PMK ražošanas un tehniskās nodaļas priekšniece

REDAKCIJAS KOMENTĀRS. Mūsu lasītājas vēstulei gribam pievienot arī Līvānu pilsētas izpildkomitejas

priekšsēdētāja vietnieces V. Leines atbildi uz publikāciju «Privilēģēto rinda».

Viņa raksta:

«Sogad izpildkomiteja saņēma 3 vienistabas dzīvokļus, kurus iedalīja Mironovu ģimenei (kā kompensāciju par viņu personīgās mājas nojaukšanu) un Košajevam, lai nodrošinātu remonto ēkā, kuru vēlāk paredzēts izmantot kā «Elektrona» dienesta telpas. Pašlaik nododamātās mājas vienistabas dzīvokļus iedalīs privilēģētajā rindā sastāvošajiem Lielā Tēvijas kara invalīdiem un kritušo karavīru ģimenēm. Ja 1987. gadā paspēs nodot ekspluatācijā 90 dzīvokļu māju un kucdras fabrikas māju, šajā rindā sastāvošie līvānieši ar dzīvokļiem būs nodrošināti».

Šī atbilde vismaz patīkami atšķiras no izpildkomitejas priekšsēdētāja teiktā ar savu konkrētību. Solīto atliek apliecināt ar praktisku rīcību.

Neaizmirsīsim lauku viensētas

Sāpīgi redzēt, kā sabruk un nātrēs ieaug mūsu lauku viensētas un sādžīņas, kuras neviens vairs neapdzīvo un nepieskata. Patlaban, kad krasi izjūtām dzīvokļu un pārtikas produktu deficītu, nedrīkst rīkoties tik bezsaimnieciski. Lielākajai daļai veco neapdzīvoto lauku māju taču vēl ir stipri un izturīgi pamati. Uz tiem var uzbūvēt jaunas ēkas. Izmantojot tam arī kolhoznieku vai pilsētnieku — agrorūpnieciskā kompleksa darbinieku — personīgos līdzekļus. Kā norādīts nesen pieņemtajos partijas un valdības lēmumos, tādas mājas atļauts pārdot.

Vecās mājas var atjaunot pilnīgi vai daļēji labiekārtot. Atkarībā no tā, vai tās paredzētas pastāvīgai apdzīvoša-

nai vai tikai izmantošanai noteiktās sezonās. Uzskatu, ka dzīvokļu programma rajonā daudzējādā ziņā jārisina tieši šādā virzienā. Nemoj vērā to, ka daudzdzīvokļu dzīvojamā māju celtniecība laukos sevi neattaisno. Tās nereti stāv tukšas, bieži vien nepareizas ekspluatācijas un attiecīgu speciālistu trūkuma dēļ pakāpeniski iziet no ierindas.

Protams, neviens neapstrīd — laukos vajadzīgas arī daudzstāvu dzīvojamās mājas. Un pirmām kārtām tās nepieciešamas medicīnas darbiniekiem, skolotājiem, kultūras darbiniekiem. Vārdu sakot, tiem, kuriem nav iemaņu lauku darbos, kuri neprot kopt lopus. Šie speciālisti toties labprātāk darbosies savos individuālajos zemes gabalos.

Savukārt kolhoznieki un visi tie, kuri vēlas dzīvot un strādāt laukos, manuprāt, jānodrošina ar labiekārtotām individuālajām dzīvojamām mājām.

Bez šaubām, šis lielais un svarīgais darbs jāveic kompleksī un atklātībā, iesaistot tajā arī rajona presi. Iedzīvotāji tādējādi varētu uzzināt, kur, kad un kādas mājas paredzēts pārdot, cik tās maksā.

Šajā sakarībā ierosinu partijas rajona komitejas plēnumam izskatīt jautājumu par neapdzīvoto lauku viensētu un dzīvojamā māju lietderīgu izmantošanu.

V. GADUNS,

Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta darbinieks

● Daba. Cilvēks. Pieminēji

● LDPAB rajona nodaļas lappuse

PSRS Konstitūcijas 18. pants nosaka: «Tagadējās paauzdes un nākamo paaudzju interesēs Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā veic nepieciešamos pasākumus zemes un tās dziļu, ūdens resursu, augu un dzīvnieku valsts aizsardzībai un zinātniski pamatotai, racionālai izmantošanai, gaisa un ūdens tīrības saglabāšanai, dabas bagātību atjaunošanās nodrošināšanai un cilvēka apkārtējās vides uzlabošanai.»

Mācāmies tautas universitātē

Iedzīvotāju ekoloģiskajā izglītošanā liela nozīme ir dabas aizsardzības tautas universitātei. Mūsu rajonā šai universitātei ir astoņas filiāles. Pirmais mācību gadš sācies kolhozos «Sīlūkals», «Dzintars», M. Gorkija kolhozā, Aglonas padomju saimniecībā, Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombinātā un Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajā vidusskolā, otrs mācību gads — agrofirmā «Krasnij Oktjabrj» un Preiļu 21. pārvietojamajā mehanizētājā kolonnā.

Preiļu kooperatīvā profesionāli tehniskajā vidusskolā izveidota vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības filiāle.

Latvijas PSR dabas aizsardzības tautas universitāšu mācību programma paredzēta diviem gadiem, kopskaitā 68 stundas.

Programma ir diferencēta, tādēļ ar to jāstrādā radoši, piemērojot to klausītāju sastāvam — cilvēku izglītības līmenim, arī konkrētās saimniecības vai organizācijas dabas aizsardzības problēmām un aizsardzības pasākumiem. Pirmais mācību gadā mācību plānā iekļauti jautājumi par dabas aizsardzības saturu, uzdevumiem, par ekoloģiju (kā dabas aizsardzības zinātnisko pamatu), biosfēru, dabas aizsardzības ekonomiskām problēmām, starptautisko sadarbību vides kvalitātes nodrošināšanā. Otrajā mācību gadā ietverts visu nozīmīgāko dabas resursu veidu un

to izmantošanas un aizsardzības problēmu apskats.

Mācību tehniskajā plānā paredzētas arī aktīvās apmācības formas — semināri, praktiskās nodarbības (iepazīšanās ar ūdens, gaisa attīrīšanas iekārtām, to darbību, valsts aizsardzībā esošiem dabas objektiem, notiek diskusijas u. c.). Vēlama klausītāju piedalīšanās konkrētu dabas objektu praktiskā sakopšanā. Tāpat ieteicams rīkot pārrunas, jautājumu un atbilžu vakarus, uzdot klausītājiem sagatavot referātus.

Ipaši jāplāno noslēguma nodarbības. Pirma mācību gada beigās šīs nodarbības vēlams organizēt Dabas muzejā — pirms ekspozīcijas apskates rezumējot mācību laikā apgūto materiālu. Nobeidzot otro mācību gadu, jāparedz iegūto zināšanu pārbaude.

Lektoriem ieteicams sistemātiski papildināt lekcijas, iekļaujot tajās jaunākos partijas un valdības lēmumus par dabas resursu racionālas izmantošanas un apkārtējās vides aizsardzības uzlabošanas pasākumiem.

Lekcijas ieteicams ilustrēt ar diapozitīviem, kinofilmām.

Kā papildlīteratūru ieteicams izmantot periodiskos izdevumus par dabas aizsardzību.

T. VILCANE,
Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļas padomes prezidija priekšsēdētāja vietniece

PIEMIŅAI — MŪŽĪBU!

Mēs visi esam mūžīgu pateicību parādā tiem, kas, ziedojuot savu dzīvību, izcīnīja uzvaru pār ienaidnieku pašā niknākajā un asiņainākajā karā, kādu līdz šim pārdzīvojis mūsu planēta. Esam pateicību parādā par to, ka dzīvojam brīvā zemē, priecājamies par sauli, strādājam, audzinām bērnus un mazbērnus.

Nesen komisija, kurā bija Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības rajona nodaļas padomes prezidija priekšsēdētāja vietniece T. Vilcane, kara un darba veterānu rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks A. Slobodjers, rajona kara komisariāta darbinieks majors V. Kuzmins, komjaunatnes rajona komitejas otrs sekretārs A. Grzeškevičs, republikas Kultūras ministrijas pilnvarotais pārstāvis, vēstures un kultūras pieminekļu inspektors I. Pličs un šo rindu autore, izdarīja Lielā Tēvijās kara piemiņas vietu inventarizāciju, paredzot to rekonstrukcijas un labiekārtošanas pasākumus.

Uzreiz jāatzīmē, ka daudzas partijas, komjaunatnes organizācijas, rajona skolu jaunatne glabā svētā piemiņā tos cilvēkus, kuri atdeva savas dzīvības Dzimtenes labā. Šajā nozīmē pirmām kārtām uzteikšanu pelnījuši Gailiši, Galēni, Sīlūkalna astoņgadīgo skolu un Rudzētu vidusskolas kolektīvi.

Taču ir sakāmi arī kritiski vārdi. Vēl vērojams, ka dažā piemiņas vietā nav ierīkota apgaismošana, citur jāatjauno kapu kopību apmaļu krāsojums, vietumis jānospodrina pats piemineklis. Nav jāizmirst arī dzīvīgu apgrīšana — lai krūmu zari negulst uz celiņiem. Uzmanība jāpievērš arī tam, vai iegravētie burti nav jāatjauno.

Nav pielaujama ricība, kad līdzās fašisma teroru upuru kapiem (Grīvas mežā un Preiļu pilsētā) atbrauc... izbērt grūzus.

Bēdīgi izskatās fašisma terora upuru kapī Riebiņu mežā. Redzams, ka visu vasaru te nekas nav darīts. Pēdējais laiks padomāt, kā šeit labiekārtot apkārtni, sapost kapu kopīnas.

Steķu silā ilgi nav bijuši kolhoza «Zelta vārpa» komjaunieši. (Jāpaskaidro, ka šie ir republikas nozīmes brāļu kapī.) Šī piemiņas vieta būtu pamatīgi jārekonstruē.

Silajānu brāļu kapos nav no betonētās kāpnes, nav apgrīzti dzīvžogs.

Visvairāk mūs sarūgtināja Cauņē redzētais. Kā zināms, okupācijas laikā te atradās padomju karagūstekņu nometne. No 1941. līdz 1942. gadam fašisti šeit nomocīja vairāk nekā 200 padomju cilvēkus. Šīs piemiņas vietas šefi ir Rušonas padomju saimniecības komjaunieši. Bet — ko redzam? Cauņu ekā izvietotās rajona patērētāju biedrības noliktavas. Un absolūti pareizs ir jautājums: vai te nebūtu istā vieta (līdzīgi kā Salaspilī) muzejam? To apmeklētu gan rajona skolu audzēkņi, gan vietējie iedzīvotāji, gan daudzie ekskursanti, kas mēro ceļu uz Rēzekni vai Daugavpili.

Neaizmirsīsim sava novada vēsturi! Un galvenais — ar darbu apliecināsim, ka mūsu veikums, visa mūsu dzīve ir kriti- tušo varoņu cienīgi.

A. PASTORE,

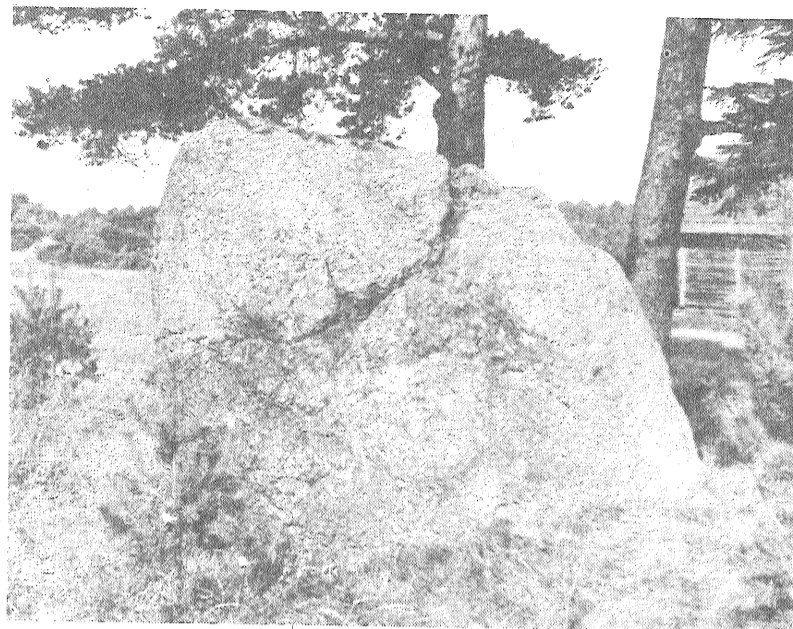
Latvijas KP Preiļu rajona komitejas politiskās izglītības kabineta konsultante

Ruskuļu Lielais akmens

Ruskuļu Lielais akmens (agrāk to sauca par Velna cepli) atrodas 200 metru attālu no Cirīša ezera. Akmens apkārtmērs pie zemes ir 5,8 metri, augstums — 2,1 metrs. Akmens augstākajā vietā iekalti pieci vienādi, labi saskatāmi konusveidīgi iedobumiņi. To diametrs ir pieci centimetri un dziļums — 2,5 centimetri. Saglabājušies nostāti, ka uz šī akmens mūsu senči ziedojuši dieviem. Pa dienu uz akmens guļot un sildoties velns, bet naktīs šī akmens tuvumā spokojoties. Pie akmens esot aprakta zelta nauda, kuru var izrakt, izpildot speciālus nosacījumus.

1979. gadā pie akmens izdarīja arheoloģiskos izrakumus. Konstatēja, ka tā tuvākā apkārtnē jau agrākos laikos postīta dažāda veida rakumiem. Pie akmens zem 47 centimetru biežās virskārtas un jauktās zemes slānā atsedza neliela ugunsкура vie-

Pazīsti dzimto novadu!

tu (tās diametrs ir 22 centimetri). Uguns kurtu uz apskaldīta granītakmens, kura plakanās virsmas izmēri ir 18x16 centimetri. Iespējams, ka ugunsкура

saistīts ar kultakmens izmantošanu senatnē.

J. URTANS,
vēsturnieks
ATTEĻA: Ruskuļu akmens.

Saskarsmē ar dabu, ar dzīvi

Sodien arī daudzi lauku bērni aug «uz asfalta». Aug it kā neredzīgi un nedzirdīgi. Jo maz ir vecāku, kuri darbojas ar savu mazuli: rāda, stāsta par visu, kas ir ap cilvēku. Kļūda jālabo skolā. Ne mācību viela, ne audzināšanas pasākumi skolā tā neietekmē bērnus kā tikšanās ar dabu, tiešā saskarsme ar dzīvi. Tāpēc jau ar sešgadīgajiem bērniem eju pastaigās pa skolas apkārtni, vērojām dzīvo dabu — kukaiņšus, dzīvnieciņus. Cilvēkbērns ir īsts milzis, salīdzinot ar šīm sīkajām neaizsargātajām būtnēm. Viņam jābūt cēlsirdīgam, jo nedrīkst nejauši samīt kukaiņšus un dzīvnieciņus.

Bērniem stāstu par izcilo zinātnieku Zanu Anri Kazimiru Fabru, kurš 50 dzīves gadus pavadīja — uz ceļgāliem. Viņš zinātnē devis vairāk nekā spēju grupas zinātnisku laboratoriju ar smalku un dārgu tehniku. Fabram bija tikai pallelināmais stikls un milzīga pacietība, apskauzamas novērošanas spējas. Savvaļas audzes viņš sauca par savu «dzīvo laboratoriju».

Agri pavasarī vērojām dabas atmodu. Skatāmies ledus iešanu Dubnā, pūmpuru raišīšanos. Ejām uz dāru un apskatām, kura ābe-

le dziedēs un kura slinkos. Bet ziemas sniegos bērniem noteikti ir jāredz lazdas sīkais ziediņš, kas vēsta par pavasari. Ar veselīgu skaudību bērni raugās uz laimīgo, kurš pirmais ir ieraudzījis pirmo pavasara ziedu.

Pirms satikšanās ar vasaru ejām lūkot ārstniecības augus. Rīkojam sacensības — kurš apkārtnē savāks lielāku ārstniecības augu kolekciju. Izskaidroju ārstniecības augu nepieciešamību.

Ziemā — puteņi, sarma, atkala valdzina ar savu vienreizīgumu. Otrās klases bērni piebaro putniņus, tos novēro. Kopā lasām K. Grīgula grāmatas par putnu dzīvi. Ekoloģiskajā bērnu audzināšanā ļoti noderīga ir V. Peskova grāmata «Putni uz vadiem».

Pavasārī braucam ekskursijās. Neaizmirstams bija brauciens ar kuģi pa Daugavu. Salaspils Botāniskajā dārzā mazie ar zinātkārī vēroja ziedošo tulpu šķirnes, apjūsmoja gerberu košumu. Šeit mazulim uz takas parādījās lielie vingliemeži un lika būt uzmanīgiem — nesamīt. Bet Rīgas Zooloģiskais dārzs aicina vēl un vēl.

Bērnus ļoti savilņo stāsti par dabu. Iepazīstamies ar Džoas Adamsones, K. Grīgula, Ulā Plotnieka literāro mantojumu.

Cieši saistītas ir ekoloģija un tautas liktenstāsti. Dziļu un neizdzēšamu iespaidu bērnos atstāj Salaspils memoriālais muzejs. Bet pašu mājas ikreiz aizstaigājam uzkopt Rožupes obelisku.

Paldies latviešu sarkanajam strēlniekam Adamam Rudzātam par siltajiem tikšanās brīžiem un atmiņu stāstījumu. Tā ir dzīvā pagātnē, tautas liktenstāsts, vēsture.

Lūk, tā pamazām iepazīstam dabu un cilvēkus, vēsturi. Pirmajā klasē sīkāk iepazīstam savu rajonu, otrajā klasē — republiku, bet trešajā — Padomju Savienību. Katru rudenī kopā ar pionieriem un komjauniešiem gatavojamies Ražas svētkiem, bet oktobrēnu grupās — Maizes svētkiem.

Mācu bērnus visu redzēt, vērot, saudzēt. Lai visu mūžu viņam tuva ir Daba un Māja, kur šūpulījs kārts. Tad arī vēlāk skats netieksies projām no dzimtās sētas.

Z. ANCANE,
Rožupes astoņgadīgās skolas skolotāja

Tas ir interesanti

Kopā ar bieti

Biete pie mums atnākusi no Vidusjūras, kur aug savvaļā un izceļas ar garu, vārpstveidīgu sakni.

Bietes jau senatnē uzlūkoja par veselības un labklājības augu. Grieķijas templos kā pateicības simbols padarītam darbam pasniegta sudraba biete.

Pirmajā augšanas gadā ar barības vielām pildās sakne. Otrajā — kuplā lapu rozete, kas greznojas saknes pierē, sāk dzīties uz augšu, zaļgansīki ziedēt un dot kamolveidīgas sēklas.

Rūpīgi sagatavotā augsne bietes sēj arī vēl rudenī, novembra sākumā. Lai iegūtu sevišķi agru ražu. Taču — pakāpeniski visu pavasari un vasaru, lai vienmēr būtu sulīgas bietes, ko likt galdā. Sēj pa divi trīs kopā (desmit līdz divdesmit centimetru attālu). Arī retinātas var pārstādīt, ieaugš stingri.

Grūti iedomāties dzīvi bez bietēm. Katrā mazdārzīnā un lielsaimniecībā ar rūpību sēj, stāda, ravē, kaplē dūšīgas bietes.

Mēs visi pazīstam lopbarības bieti, galda bieti, lapu bieti jeb mangoļu un cukurbieti. Saknes — plakanas, apaļas.

Vitamīniem bagātās bietes katrs cilvēks, lieto uzturā. Cienām boršču, biešu salātus, vārītas bietes, ko plaši iesaka dietologi.

Bietes kā vitamīnaugu var sēt arī ziemā puķupodos vai kastītēs. Kālija, kalcija un dzelzs sāļi labvēlīgi ietekmē asins veidošanos un asinsvadus.

Bietes ir dzejiskas — bieži attēlotas klusajās dabās, skolās uzdevumiem zīmētās.

Biešu lauku redzēt ir gandarījums. Izaudzēt augstvērtīgu bieti — pienākums un atbildība.

I. RISMANE
ATTEĻA: rudens rīts biešu laukā.
K. GAILUMA foto

Tikumiskā pozīcija

Nomiris cilvēks... Vīrs... Tēvs... Nāve vienmēr ir tragēdija. Bet tragēdija kļūst vēl lielāka, kad jūti — cilvēkam varēja palīdzēt. Par vienu no šādiem gadījumiem stāstis mūsu publikācija. Tās autore centusies notikušo aprakstīt tā, kā par to stāstījuši aculiecinieki.

MĀJAI, kurā dzīvoja 35 gadus vecais Jānis Zaharāns ar ģimeni, logi ir ceļa pusē. Tagad Jāņa vairs nav... Tomēr visiem tik un tā šķiet, ka viņš teju teju pārnāks no darba. Ka logā, kā vienmēr, būs redzamas divas priecīgas sejiņas — meitiņas gaidīs tēti mājās. Jānis viņas ļoti mīlēja.

Viņš bija labs pret visiem. Kaimiņi atceras, cik viņš bijis izpalīdzīgs. Palīgā aicināts, nācis vienmēr, neskatoties uz nogurumu, ģimenes likstām vai vēlo vakara stundu. Kādu vakaru Zaharāniem piezvanīja kaimiņš: esot kļuvis slikti. Steigā apģērbies. Jānis nogādāja slimnieku rajona slimnīcā, bet vēlāk, paklausot ārsta norādījumam,veda kaimiņu arī uz Daugavpili. Mājās tonakt neviens negulēja. Sieva un abas meitiņas ik pēc brītiņa akla tumsa: vai tur nebrauc Jānis? Vai tā nav tēta mašīna?..

No sevis vēl piebūdišu: Jānis Zaharāns tik pretimnākošs bija arī tadē, ka nešaubīgi ticēja: ja kaut kas atgadīsies, arī viņu citi nepametīs nelaimē. Atnāks un palīdzēs.

OKTOBRA svētku demonstrācija Preiļos tuvojās noslēgumam. Kopā ar meitiņām šķērsojot Lenina ielu, Jānis Zaharāns izstājās no demonstrantu kolonnas: krūtīs žņaudza smagums. Pārņēma satraukumu. Visi trīs viņi devās uz 2. būrnodāru, kur Valentīnai todien bija dežūra. Jāpāriet māju kvartāls. Līdz pat Sporta ielai. Vecākā meitiņa palēkdamās skrēja pa priekšu: sala kājas. Sasniedzis būrnodāru, Jānis atbalstījās pret sienu: smagums krūtīs žņaudza arvien stiprāk. Iegājis iekšelpās, viņš atslīga krēslā. Sūdzējās sievietai par sāpēm krūtīs. Palūdzta tableti.

Jančuk, viss taču slēgts, — Valentīna satraukta uzlūkoja vīru. — Es atnesīšu tev ūdeni. Viņa aizsteidzās uz virtuvi. Tad nolēma ūdeni pasaldināt. Un piepeši izdzirda meitas izmisīgo kliegzienu: «Tētis pakrīt!» Valentīna metās turp. Rokas vairs neklausīja. Viņa jūta, ka gluži kā paralizētas kļūst arī kājas. Nebija vairs spēka rīkoties. Viņa lika meitai uzgriezt glābiņu sološo telefona numuru — 03. Atbilde: «Nav mašīnas.»

Jānis elpoja smagi un aprauti. Zvanītš tika vēl un vēlreiz. Un atkal atteikums: «Nav mašīnas». Valentīna velti kļiedza mēmajā klausulē, lūdzot palīdzēt.

NO FELDSERES L. ZALĀNES PASKAIDROJUMA. «1987. gada 7. novembrī pieņemu izsaukumu: slimniekam K. Gžibovskim uznākusī astmas lēkme. Zvanīju šoferim, diemžēl viņa nebija. Izsaucu ar rācījas palīdzību. Šofers paskaidroja, ka nevarot iedarbināt motoru, solījās būt pēc 10 minūtēm. Mašīna ieradās laikā. Pa šo laiku K. Gžibovskis zvanīja vēlreiz. Teica, ka jūtoties ļoti slikti. Īsi pirms izbraukšanas dispečere pieņēma vēl vienu izsaukumu: 2. būrnodarzā kādam esot slikti ar sirdi. Ne uzvārdu, ne vecumu mums nepaziņoja. Zinādama, ka slimnieks K. Gžibovskis ir smagā stāvoklī, kā arī ņemot vērā atkārtotu izsaukumu un šī cilvēka slimības vēsturi, braucu vispirms pie viņa. Otrā mašīna tajā laikā bija izsaukumā.»

NO IZSAUKUMU REĢISTRĀCIJAS GRĀMATAS. «Nr. 7334. 7.11.87. Plkst. 9.00. K. Gžibovskis. Astmas lēkme. Preiļi, Miera iela 1 a. Zvanīja pats. Biju pie slimnieka no plkst. 9.10 līdz 9.20. Nr. 7335. 7.11.87. Plkst. 9.05. Zaharāns. Dzīšanas gads — 1952. Slikti ar sirdi. Būrnodarzs Nr. 2. Zvanīja būrnodarza darbinieki. Izbraucu 9.20 — 9.30.»

Saukdama pēc palīdzības, Valentīna izskrēja uz ielas. Ieraudzīja garām ejošo Aloižu Valaini. Kopā ar viņu sievu Ritu, šī paša būrnodarza audzinātāju, kura aicināta atsteidzās nekavējoties, viņi atkal mēģināja sazvānīt ātro palīdzību. Sašutusī Rita pat zvanīja milicijai un sūdzējās par medicīnas darbinieku tūlāšanos. Beidzot saņēma atbildi: «Mašīna ir ceļā, gaidiet!».

NO FELDSERES L. ZALĀNES PASKAIDROJUMA. «Pie

Viņš ticēja: nelaimē nepametīs...

slimnieka K. Gžibovska uzturējos ne vairāk kā piecas minūtes. Nenogaidījusi līdz pāries lēkme, braucu uz 2. būrnodāru.»

NO NOTIKUMA LIECINIEKU PASKAIDROJUMIEM.

L. Kotāne, 2. būrnodarza auklīte. «Tajā rītā mēs ar vīru bijām virtuvē, pa logu skatījāmies demonstrāciju un labi redzējām visu notiekošo. Atrās palīdzības mašīna pabruca garām atvertajam vārtiņiem un apstājās Sporta ielas krustojumā iepretī mašīnai, pie kuras stāvēja milicis. Stāvēja tur trīs — piecas minūtes. Tad piebrauca pie būrnodarza ieejas vārtiem. Tie bija slēgti. Feldsere gaidīja, kamēr vārtus atslēgs. Atnesa atslēgu, tomēr vārtus atslēgt neviens nevarēja. Tos atvēra ataicinātā sardze. Pagāja vēl kādas piecas desmit minūtes.»

A. Zizņevska, 2. būrnodarza sardze. «15 minūtes uz deviņiem es izgāju no mājas, lai dotos uz būrnodāru nomainīt tur dežurējošo Valentīnu Zaharāni. Krustojumā pie mūzikas skolas paņācu demonstrantu gājienu. Ievēroju, ka no gājēju kolonnas atdalījās vīrietis ar diviem bērniem un devās būrnodarza virzienā. Sāku uztraukties: sak, kas gan svešam cilvēkam meklējams būrnodarzā? Kad biju jau pie durvīm, izdzirdēju kliegzienu. Atvēru durvis un ieraudzīju, ka Valentīna uz ceļiem nometusies pie sava vīra. Abas meitenītes raud. Valentīna caur asarām kļied: «Viņš mirst». Teicu, ka skriešu pēc ātrās palīdzības. Taču Valentīna mani apstādīnāja: «ātro» esot jau izsaukušās, diemžēl neesot mašīnas. Pasaucām palīgā Ritu Valaini. Man klātesot, Rita zvanīja uz slimnīcu vēlreiz. Atbilde bija iepriekšējā. Vēl vienu reizi zvanīja Aļiķis, Ritas vīrs. Mašīnas nebija. Kad Rita zvanīja vēlreiz, viņai atbildēja, ka mašīna beidzot izbraukusi. Šoreiz Rita pa telefonu paskaidroja arī to, kāds ir saslimušā uzvārds, kur viņš atrodas. Atceros, viņa bija sašutusi, aizrādīja, ka vajagot nevis izprašāt, bet ātrāk izbraukt uz notikuma vietu.»

A. Valainis, mehanizators. «Biju aizgājis pie mātes — viņa dzīvo Sporta ielā 6, dzīvoklis 2. Kad devos uz mājām, pa Lenina ielu tobrīd virzījās demonstrantu gājiens, un man nācās nogaidīt, līdz atrīvosies ceļš. Saiā mirkli no būrnodarza izskrēja Jāņa Zaharāna sieva un aicināja mani palīgā. Paskaidroja, ka Jānim esot slikti. Iesteidzot telpā, Jānis gulēja uz grīdas. Viņa sieva teicās zvanījusi ātrajai palīdzībai jau divas vai trīs reizes, taču tur atbildejusi, ka mašīna atrodas izsaukumā. Zvanīju arī es, un saņēmu tādu pašu atbildi. Atrās palīdzības mašīna atbrauca pēc minūtēm 20.»

NO FELDSERES L. ZALĀNES PASKAIDROJUMA. «Piebraucām pie būrnodarza. Vārti bija aizslēgti. No pretējās mājas izskrēja sieviete un vīrietis. Sieviete mums pateica, ka slimais esot jau miris. Prasīju, vai šeit nav citas ieejas, taču tobrīd piesteidzās vēl viena sieviete un vārtus atvēra. Iegājusi būrnodarzā, redzēju, ka slimais gulēja uz muguras. Pulsu sataustīt nevarēja, acu zīlītes nereaģēja, uz kakla un sejas labās puses parādījušies tumši plankumi. Telpā atradās vēl divas sievietes. Viena no viņām bija mirušā J. Zaharāna sieva. Pajautāju viņai, kā viss noticis. Sieva paskaidroja, ka viņas vīrs ienācis būrnodarzā, apspēdies uz krēsla, paspējis pateikt, ka jūtot spiedošu sajūtu

krūtīs, un nokritis uz grīdas. Kopš nāves iestāšanās bija pagājušas jau 15 minūtes, tāpēc nekādas injekcijas mirušo vairs nevarēja glābt.»

NO NOTIKUMA LIECINIEKU PASKAIDROJUMIEM.

A. Zizņevska. «Vecākā meitenīte bija histērijā. Mēģināju viņu nomierināt. Te dzirdo: kāds sauc, ka nevarot atvērt vārtus. Neatceros, kurš teica, ka feldsere gan varējusi ienākt arī pa mazajiem vārtiņiem. Kad viņa jau bija ienākusi, lūdzu sniegt slimniekam palīdzību. Feldsere pataustīja pulsu, pagrieza mirušajam galvu uz sāniem, atvēra labās acs plakstiņu un pateica, ka likim medicīniskā palīdzība nav nepieciešama. Viņa nesniedza medicīnisko palīdzību ne Zaharāna sievai, ne bērniem. Tūlīt pat devās prom no notikuma vietas.»

R. Valaine. «Kad piebrauca ātrās palīdzības mašīna, izgāju tai pretī. Jautāju feldserei, kāpēc viņi tik ilgi nebrauca. Man atbildēja, ka nesot bijis mašīnas. Biju sašutusi: vai tad neatliekamā medicīniskā palīdzība jāgaida tik ilgi. Slimais taču var nomirt. Un droši vien jau ir nomiris. Feldsere pataustīja Jānim pulsu, apskatīja sejas labo pusi. Sievai un bērniem medicīnisko palīdzību viņa nesniedza.»

A. Valainis. «Medicīnas darbiniece pataustīja slimajam pulsu, pateica, ka viņš esot miris, un aizbrauca.»

PAR nāves cēloni atzīta akūtā koronārā nepietiekamība, kuru izraisīja sirds asinsvadu aizsprostošanās ar trombu (asiņu sabiezējumu). Aizsprostošanās savukārt notika asinsvadu sklerotisko izmaiņu rezultātā. Sekciju izdarot, tika pierādīts, ka mirušais pirms vairākiem gadiem pārcietis miokarda infarktu.

Es negribu, un man nav arī tiesību salīdzināt notikušo ar tiem nostāstiem, kurus esmu dzirdējusi par medicīnas darbinieku rīcību kara gados. Bez jebkādiem parocīgiem līdzekļiem, zem ienaidnieka lodēm riskējot ar savu dzīvību, šie mediķi iznesa no kaujas lauka ievainotos. Apzinādamies, cik dārga ir katra sekunde. Nereti iznesa jau mirušus. Tomēr iznesa. Jo godam pildīja savu pilsoņa un mediķa pienākumu.

Te viss noritēja daudz vienkāršāk, ikdieniskāk. Un simtreiz šausmīgāk. Jo no slimnīcas līdz būrnodarzam trīs minūšu laikā var aiziet kājām.

...Bet meitenes tāpat kā agrāk norunātajā laikā stāv pie loga un gaida tēti pārnākam no darba. Skatās uz ceļu un nekādi negrib aprast, ka turpmāk šis ceļš viņām vienmēr būs tukšs.

L. KUZMINA

Informē 02

No palaidnībām — līdz apsūdzēto solam

Pēdējā laikā miliciju, kā arī citus tiesiskās kārtības sargāšanas orgānus un sabiedriskās organizācijas uztrauc tas, kas skaitliski pleauq parkāpumi, kurus izdara atsevišķas jaunatnes grupas.

Ipašu uztraukumu rada tāda nepilngadīgo «palaidņošanās» kā neieciena pret citu cilvēku darbu, vienaldzība pret skaisto, pārmērīga rupjība un agresivitāte.

Šī gada augustā grupa pusaudžu, kuri dzīvo Preiļos, — Vadims Kološs (2. vidusskolas 6. klases skolnieks), Igors Kaluga (mācās šīs pašas skolas 6. klasē), Sergejs Podosinovikovs (Višķu sovhoztehnikuma audzēkņis) un Nikolajs Bordjovs (Rēzeknes 14. PTV audzēkņis) pastrādāja vandālisma aktu pilsētas parkā un sabojāja vairākus gājēju tiltiņus pāri kanāliem.

Jaunaglonas 58. PTV audzēkņis, nepilngadīgais Vitālijs Pohomovs atzinās meiteinei savās jūtās, ar gandrīz metru augstiem burtiem uzrakstot uz Preiļu parka estrādes sienas visiem labi zināmo vienadojumu ar diviem saskaitāmajiem. Estrādes ārējais noformējums tagad ir sabojāts, un to atjaunot var, vienīgi izdarot jaunu kosmētisko remontu. Par bērnu nepareizu audzināšanu šis pusaudžu vecākiem būs jānes pilna materiālā atbildība, kā to paredz likums.

1987. gada 2. novembrī Līvānos pie sava pazīņas — nepilngadīgā Pāvela Antonova (puišis pirms tam izslēgts no Jaunaglonas 58. PTV) viesojās viņa bijusī kursa biedri — minētās skolas 6. grupas audzēkņi Dmitrijs Okunevs, Valentīns Novomirs, Sergejs Nikolajevs un Valērijs Kalmanis. Iemaikojusi degvīnu, viņi, būdami pacilātā garastāvoklī, devās «nēlielā pastaigā» pa pilsētu. Pa ceļam satika vietējos pusaudžus. Tie pievienojās kompānijai. Tādējādi izveidojās 11 cilvē-

ku grupa, par kuras barvedi kļuva Pāvels Antonovs.

Iereibuše jaunieši klaiņojot izvēlējās no pretimnākošajiem pusaudžiem sev piemērotākos «objektus», lai tūlīt pat bez jebkāda lemesla tiem uzbruktu. Upurus aizvilka uz nomaļākām vietām un tur piekāva. Daži līvānieši, kuri bija šīs vardarbības aculiecinieki, palika pasīvu novērotāju lomā un neko nedarīja, lai pārtrauktu noziedzīgo rīcību.

Pašlaik notiek minēto huliģānisko izdarību izmeklēšana. Vainīgajiem pamatoti piemēros visstingrākos soda mērus līdz pat saukšanai pie kriminālatbildības.

Sākotnēji šķiet, ka šie likumpārkāpumi līdzinās parastām bērnišķīgām palaidnībām. Taču, ja šāda rīcība kļūst jau par pierastu parādību, nevaram būt droši, ka drīz tā neizraisīs vēl smagākas sekas.

***

Naktī uz 1987. gada 3. novembrī izcēlās ugunsgrēks Preiļu rajona patērētāju biedrības ikdienas pieprasījuma preču tirdzniecības apvienības 19. veikala (Līvānos) noliktavas telpās. Uguns izcīnāja preces, citas materiālās vērtības, veikala iekārtu un arī pašu ēku: zaudējumi sasniedz aptuveni 15 tūkstošus rubļu. Sakarā ar lielā materiālām zaudējumiem rajonā iekšlietu daļa ierosinājusi kriminālietu, lai noskaidrotu uguns nelaiemes cēlonus un apstākļus, kuri veicināja ugunsgrēka izcelšanos, kā arī vainīgās amatpersonas. Pēc speciālistu iepriekšēja slēdziena ugunsgrēks noliktavas telpās izcēlies elektrības vadu bojājumu rezultātā, kā arī pašas veikala ēkas nesakoģtības dēļ.

N. MAKSIMOVS, rajona izpildkomitejas iekšlietu daļas priekšnieka vietnieks

Redaktors V. PETROVS

TV VIĻNA

24. novembris. 9.00 — «Panorāma». 9.40 — Ceļi. Mašīnas. Cilvēki. 10.00 — TV skolēniem. 10.40 — Koncertfilma. 11.05 — Bērniem. 11.40 — Mākslas filma «Lidojošās dzirnavas». 12.50 — Dokumentālā filma. 13.40 un 18.00 — Zīnaš. 18.15 — TV — skolēniem. 18.45 — Turpinām sarunu par invalīdu un vientuļo cilvēku dzīves problēmām. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 21.00 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārķārtotās starmetis». 21.50 — Mākslas filma «Džeks».

1987. gada 2. decembrī plkst. 16.00 Aglonas ciema kultūras namā notiks

«ATKLĀTĀS VESTULES DIENA».

Vēstules ar jūs interesējošiem jautājumiem lūdzam iesūtīt Aglonas ciema izpildkomitejā līdz 1. decembrim. Uz jūsu uzdotajiem jautājumiem atbildēs sniegs ciema iestāžu vadošie darbinieki.

Aglonas ciema izpildkomiteja

VENTSPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS

aicina organizāciju, iestāžu, kolhozu un padomju saimniecību vadītājus un arodkomiteju pārstāvjus uz līgumu slēgšanu 1988. gada ceļojumiem un ekskursijām šī gada 3., 4., 5. decembrī no plkst. 9.00 līdz 18.00.

Mūsu adrese: 229910, Ventspils, Ugunsdzēsēju ielā 2/4, tel. 24166.

Novēlam izvēlēties jums pašus interesantākos maršrutus! Ventspils ceļojumu un ekskursiju birojs

Vosmjorkins — «amerikānis» 1. sēr. 23.25 — Zīnaš.

25. novembris. 9.00 — «Panorāma». 9.40 — Dokumentālā filma. 10.00 — TV — skolēniem. 10.30 — Informātika un skaitļošanas tehnika. 11.00 — Koncertfilma. 11.40 — Turpinām sarunu par invalīdu un vientuļo cilvēku dzīves problēmām. 12.40 — Mākslas filma «Džeks». Vosmjorkins — «amerikānis» 1. sēr. 18.45 un 18.00 — Zīnaš. 18.15 — Salsītiem. 18.45 — Dokumentālo filmu programma. 19.20 — Koncertfilma. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — Pārķārtotās starmetis. 21.50 — Mākslas filma «Džeks». Vosmjorkins — «amerikānis». 2. sēr. 22.55 — Koncerts.

26. novembrī plkst. 19.00 un 21.30 Preiļu kultūras namā notiks

GRUPAS «JUMPRAVA» KONCERTI.

Jauna programma. Bīlešu iepriekšpārdošana.

Atnāk reiz tā diena sirdij lūstošai, Kad ir jāaižiet, mūžos jāaižiet. Paliek te, paliek viss, kas mīļš bij tai Un kam pāri tagad saule riet. (A. Dāle)

Izsakām dziļu līdzjūtību JĀŅA VOICEKA d. SVENCA piederīgajiem sakarā ar viņa pāragro nāvi.

Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

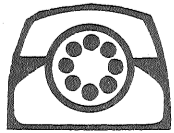
Kas smagāks vēl var būt. Pa dzīves taku ejot, Kā atdot zemei to, Kas sirdij tuvs un dārgs. (I. Lasmanis)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Silvijai Ivanovai sakarā ar TĒVA nāvi.

Kooperatīvā universālveikala administrācija un arodkomiteja

Laikraksts «Lenina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. G. Прейли. Латв. ССР. Издательство «Звайгзне». г. Рига. ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1. TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769. agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstulju nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un ceļniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzzīnaš par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 946 eks. (latv. val. 9939 eks., krievu val. 4007 eks.). 1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Dauņavpili, Vaikas ielā 1. Indekss 68169. Pas. 1627.